

Via Veritatis Ad Vitam Sev Exercitia Spiritvalia

Haineuve, Julien

Antverpiae, 1652

Secvnda Veritas. Ta[m] vniuersim in omnibus actionibus nostris
contendu[m] esse ad finem illum, vt, si aliqua pars vitæ, non ea intentione
ordinetur, dicere no[n] possimus nos no[n] viuere, nisi ad ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60125](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60125)

SECUNDA VERITAS.

Tam vniuersim in omnibus actionibus nostris contendendum esse ad finem illum, vt, si aliqua pars vitæ nostræ, non ea intentione ordinetur, dicere non possimus, nos non viuere, nisi ad hunc Finem.

*Non defrauderis à die bono, & particula boni doni non te prater-
eat. Eccli. 14.*

MEDITATIO

In secundam veritatem.

I. PUNCTVM.

Declaratio presentis veritatis.

OPorteret eum expertem esse Fidei, & mentis, quisquis negaret prosequendum esse finem illum, propter quem huius vitæ v-
surâ fruimur, & quisquis nollet saltem aliquando, in quibusdam occasionibus, quibus eius meminit, eodem conniti: sed difficultas est, ita persuasam habere hanc veritatem, vt non ex vi illius persuasionis, nulla pars vitæ nostræ eò collineet; nihil appetamus, nisi in obsequium Dei & salutem nostram; nulli negotio, nulli actioni, incumbamus, nisi intuitu,

tu studioque huius finis. Hoc tibi nunc meditando est, ea est secunda veritas, quæ primam distinctius exponit, eiusque exercitium commonstrat, quasi manu ducens in omnibus actionibus, & singulis vitæ tuæ particulis, vt in iis persequaris, assequarisque finem tuum, nulla prorsus admittenda, quæ eò non spectet. Nam, si viuere non debes, nisi ad hunc finem, vt didicisti, necessariò sequitur, nullam esse debere actionem aut particulam vitæ tuæ, quæ (quantum quidem in arbitrio tuo facultate sitū est) eò non tendat: si enim earū aliqua aliò auerteretur, dicere nō posset te nō viuere, nisi ad finem tuum, cū hæc particula, seu actio, inde exerraret. Vt si artificii incumberet totius diei laborem & operam Hero suo consecrare, illeque duas trēsve horas vel otio dilapidaret, vel cum detrimento Domini sui, cui diurnam operam debebat, conuerteret in suum emolumentum, an non mali doli foret reus? dicerene sine mendacio posset, nihil se, nisi Domini gratiâ laborasse?

Hanc rationem altè animo infige, & vt adhuc solidius secundam hanc veritatem tibi persuadeas, expende illa quoque argumenta, quæ primam veritatem, nempe, *nos viuere non debere, nisi propter Deum*, potissimùm euincere potuerunt, nam videbis inde effici, quod ergo sit illi in omnibus omnino actionibus nostris seruiendum, neque aliud, quàm hunc finem,

nem,

finem, spectari posse. Quænam porro illa sunt argumenta? estne ideò, quòd Deus id officij à te mereatur; an, quòd istud tibi præcipiat? an ob præstita, præstandaque tibi beneficia? an ob mala, quæ tibi, nisi illi seruias, comminatur? an, quòd Finis tuus sit, Ratioque euincat, id omitti non posse? Estne, quòd penitus sis iuris diuini, neque fas tibi sit, cum damno honoris illius, quidquam de te disponere? estne, consideratio æternitatis in altera vita, & vanitatis in præsentia? estne reuerentia Iesu Christi, illius meritorum, laborum, Amoris & Gratiarum tibi impensarum? Estne sanctorum exemplum? estne voluptas, dignitas, & utilitas, quæ in Dei seruitio, percipitur? quæcunque illa sint, attento animo reuolue, excute, expende, & tandem collige, si vi horum omnium argumentorum obstringimur generatim diuino seruitio nostræque salutis vacare; eorundem efficaciam obligari te, vt in omnibus singulisque actionibus tuis, peculiariter eidem incumbas.

Nam seruire Deo, non tantum in eo consistit, vt illum ores, vt diuinis intersis officiis, aut operi bono vaces, sed vt facias voluntatem eius, vt eius decretis obtemperes: cum ergo nulla sit actio, neque momentum vitæ tuæ, quo Deus non decernat velitque aliquod à te obsequium sibi exhiberi, an nõ æquè hac hora, hac actione obstrictus es, quàm aliâ, quandoquidem Dei voluntas hic æquè reperitur.

riatur? (a) & cum vnum aliquod opus idcirco
 solum perficias, quod Deus illud velit, cur
 non perficias aliud, si & istud æquè velit? Nū-
 quid verum est, sic assentiendum esse omni-
 bus fidei articulis, vt si vni neges assensum,
 iam ne cæteris quidem assentiaris fide Theo-
 logicâ & diuina? Pari ratione sic acceptan-
 dæ sunt omnes Dei voluntates, vt si repellas
 vnâ vnâ, iam magnum periculum sit,
 ne cæteras, eius intuitu, puraque intentione
 non exequaris, quidni enim etiam hanc? (b)
 Si ad Orientem iero, inquit Iob, Deum inuesti-
 gans, non apparet. si ad Occidentem, non intelligam
 eum; si ad sinistram, non apprehendam eum; si me
 vertam ad dexteram, non videbo illum. Unde
 istud, quod Deus, qui in toto vniuerso est,
 in hisce partibus vniuersi non reperiatur?
 Respondet D. Gregorius (c): Creator omnium,
 ideo in parte non est, quia vbique est; & tunc minus
 inuenitur, quando is, qui totus vbique est, in parte
 queritur. Si tantum in Oriente aut Occidente
 illū quæris, id est, Manè aut Vesper, aut tum,
 quanto precatorium pensum illi persoluis,
 reliquo verò die non memineris obsequiorū
 illi exhibendorū, non reperies; tam enim præ-
 sens adest reliquis tuis actionibus, tamq; di-
 gnus est, appetensq; vnaquaq; illarū particu-
 lariter

a Perfecti & integri in nullo deficientes. Iac. 1.

Vt steteris perfecti, & pleni in omni voluntate Dei.

Colos. 4.

b Iob 21. c 16. Moral. 15.

lariter honorari quàm matutina vespertina-
 que prece. Non hoc exigit ad seruitium
 suum, vt continuò sis in oratione, sed meritò
 queritur, quòd cum æquè possis illi deseruire
 actione tua, atque oratione, isto priues illum
 seruitio. Quod si præcipit, vt (a) *sine intermis-*
sione oremus, sensus ille est ex mente D. Ba-
 silij, *nos sine intermissione tum orare, vbi omnis vita*
nostra ratio atque institutum diuina nos conformauit
voluntati, sic vt vita nostra dici & esse promereatur
continens quædam & indiuisa Oratio. Opus enim
 benè recteque factum oratio est, (b) & laus
 Deo dicta, ad eum modum, quo dicuntur
 creaturæ omnes tum Deo benedicere, cum
 faciunt voluntatem eius. Maneat igitur, de-
 cretumque (c) sit, semper & vbique, sine vilo
 temporis, loci, aut actionis discrimine, con-
 tendendum esse ad finem suum, Deoque
 seruiendum.

Minutiùs iam inquire, quid sit, Deo in
 omnibus operibus tuis deseruire? Id reuoca-
 tur ad duas hasce partes Iustitiæ, declina à
 malo, & fac bonum. Quod ad malum atti-
 net, cuiuscunque generis illud sit, semper
 abominandum est: bonorum verò genera
 omnia tametsi quis facere non cogatur, de-
 bet tamen, quidquid facit, facere bene. à

(a) *Luc. 18.* (b) *v. Aug. in Psal. 34. I. Petr. 3.*

(c) *Vt impleamini agnitione voluntatis eius, in omni*
sapientia, & intellectu spiritali, vt ambuletis di-
gnè Deo per omnia placentes. Colof. 1.

conditione tua disce, quid facere te quotidie oporteat, & hinc doce conditionem tuam, ut bene istud recteque facias: istud bonum tibi faciendum est, ut quod conditio à te tua requirit, facias bene.

Facere autem bene, est explere tres illas Dei voluntates, de quibus loquitur Paulus Rom. 12. bonam, beneplacentem & perfectam, quæ continent nostrarum actionum substantiam, modum, & finem. Est facere id, quod credimus Deum velle, à nobis, & eo modo, quo vult, & tantum propterea, quia vult.

Hoc igitur vnum superest, ut tres illas voluntates applices omnibus actionibus, in statu tuo, & per totum diem, peragendis; & tum demum pro conclusione huius puncti, & perfecta propositæ veritatis declaratione dicere poteris: age, anima mea, illud est contendere ad finem tuum, Deo seruire, tuamque salutem comparare: est surgere, laborare, edere, bibere, loqui, tacere, ire, redire; verbo, est, nihil agere, nisi quod credimus Deum velle, & agere ordinarias nostras actiones, quas scimus illum velle, ad eum modum, quo vult, & quia vult. Quantum tibi debeo, o Deus meus, quod obsequium tuum & salutem meam rebus tam promptis expeditisq; alligaueris, Si me perpetuo orationibus, aut ieiunijs, aut stipi erogandæ vacare voluisses, nescio sanè, an obsequium tuum, &

B

salutem

salutem meam procurare potuissem, feci
cùm nihil incumbat aliud, nisi quod quoti-
die iuxta conditionem meam mihi agen-
dum est, ò quàm me beatum felicem que re-
puto, quòd & cognoscam voluntates tuas, &
exequi tam facilè queam!

II. P V N C T V M.

*Aduersio in vitam præteritam, et
statum præsentem.*

Magna sine dubio, Dei bonitas est, serui-
tium suum & salutem nostram collo-
casse in rebus obuijs, tamq; facilibus, uti sunt
consuetæ nostræ actiones, neque tam onerosa
est, quàm honor, quòd ad eas bene peragen-
das nos obligarit. Sed quomodo obliga-
tioni satisfacimus? surgimúsne, quando
scimus id Deum velle? damúsne operam
ut id sciamus? ideóne ad opus, ad studia, ad
mensam, ad ludum nos conferimus, (a) quòd
Deus ita velit? In ijs eâ, quâ vult, rationem
nos gerimus? Ah quàm parùm de eo cogi-
tamus! quàm parùm dignè seruiamus tan-
tæ Majestati, quæ obsequij loco admittit
illas ipsas actiones, quæ nostris commodis
seruiunt

(a) Seruiunt creatura potius, quàm Creatori
Rom. I.

seruiunt, & heu! nolumus. Si præcipit ardua difficiliaque, obloquimur, ipsamque difficultatem excusationis vice prætendimus; si commoda ac facilia, tanquam indigna illius seruitio, aspernamur; quo igitur modo seruimus illi, cum & ab obsequijs nos auocant difficultates, & commoditas non stimulet?

Quod probrum foret illi, qui Regis, eiusque benignissimi adscriptus famulatio, tamen non nisi honorifica & perquam facilia, & maximis propositis præmijs exigentur, ille nihilominus manum operi non ad-moueret, aut ea tantum exhiberet obsequia, quæ arrideret, nulla habita ratione æquissimarum Domini sui voluntatum? (a) Ah in Aulis tales famuli non existunt, quis enim eos toleraret, at in seruitio Dei, quotusquisque est Minister, in quem hoc probrum non cadat? & tamen ipsius probri verecundia & exprobratione vix vlli tanguntur; animos & securitatem sumunt ab vno aliquo opere per diem exercito, quasi nulla illis ratio reddenda foret de denis, vicenisque quæ aut inutiliter, aut imperfectè peraguntur. An non ex illis vnus es? nonne nunc doles, postquam vidisti debere te Deo seruire in omnibus actionibus tuis? quot vel neglexisti, vel fecisti non benè? scias totidem esse partes vitæ tuæ furtim auersas ab eo, cui integram il-

B 2

lana

(a) v. l. 3. c. 3. de imitatione Christi.

lam meritissimo iure debebas: scias totidem esse neglecta obsequia; totidem exprobrationes, quas obijcere tibi debet conscientia tua, quòd tam exiguo sit apud te loco, & Deus, & salus (a) tua immortalis. His affectibus, si eos sentis, paululum immorare, si verò non sentis, perge te confundere, veniam quæ eius delicti à Deo postulare, quod non sentias, te illum despectui habuisse.

(a) *Ponite corda super vias vestras: seminastis multum, & intulistis parum; qui mercedes congregauit misit eas in sacculum pertusum. Agg. 1.*

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

VNicum solatium ijs superest, qui sensibili præteritorum vitiorum dolore non tanguntur, vt saltem æstuent bono desiderio firmoque animi proposito, eadem præcauendi sollicitiùs. At illis, qui tenero pietatis sensu affluunt, tum licet esse securis, si vnà seriatim vitæ emendationem constanter decernant: nam alioqui, teneritudines hæ merissimis lucificationibus accenserentur. Itaque quisquis sit tuus sensus de præteritis, animo resume in futurum, & si verum est istud quod primo puncto meditatus es, delibera, vtrum ad eam normam non magis exigenda sit deinceps vita, quàm feceris hæc-

nus

(a) &

nus. Ne existima satis esse, si intelligas cre-
 dasque teneri te, vt vniuersim omnibus tuis
 actionibus contendas ad finem tuum, in ijs
 Deum quærendo, quemadmodum reuera
 reperiri potest; aut vt doleas te id hæctenus
 neglexisse: nisi etiam acceptes hanc obliga-
 tionem, ac firmiter statuas, eandem cum di-
 uina gratia explere, tantoque libentiùs, quan-
 tò clariùs agnouisti, ac detestatus es, te hæcte-
 nus officio defuisse.

Melior reparandi temporis præteriti non
 est modus, quàm meliùs illud, quod superest,
 collocare. (a) Sufficit enim præteritum tem-
 pus indulgisse nostris desiderijs & affectibus;
 æquum iam est, vt quod reliquum temporis
 nobis conseruauit Deus, id illi redhibeamus.
 neque nimium est, istud impendere in oble-
 quium illius Dei, qui ab ipsa æternitate nos
 dilexit; illius Christi, qui singula vitæ suæ
 momenta nostris commodis impendit; &
 ad cælum comparandum, cuius immensa
 felicitas tam prompta est, vt liberum nobis
 sit eandem vel lucrari, vel prodigere, prout
 agenda, benè vel malè, peregerimus.

Si exigerentur à me facultates meæ, si ali-
 menta, si negotia, si deliciae acciderentur, esset
 fortassè quod vererer, ne cupiditates meæ,
 aut desiderijs suis frustratæ, aut molestijs ap-
 peritæ repugnarent, sed nihil rerum necessa-
 riarum, ne licitarum quidem voluptatum
 subira-

(a) Ex 1. Petr. cap. 4.

subtrahitur, solum id suaderetur ut eas non v-
 turpes, nisi quando Deus vult, & quomodo
 vult, & quia vult. quid hic arduum videatur
 amoris proprio, quandoquidem, sine vlla reru
 temporalium iactura, æterna quoque bona
 indispiscamur? Quamquam forent amittenda
 omnia, tamen ob ingens negotij momētum,
 eò compellendus esset animus. At si loco ja-
 cturæ nobis lucrum offeratur, quid superest
 nisi ut ad fouendam propositi constantiam,
 semper maneamus ita constituti, ut nihil ag-
 grediamur operis imposterum, nisi quatenus
 scimus id peragendum esse, ut ad omnia fi-
 mus indifferentes, donec intelligamus, quid
 Deus velit; postquam verò intellexerimus, il-
 licò nostrā ei voluntatem accomodemus.
 Hæc igitur proposita firmiter decerne, & si
 de re aliqua dubius es, lumen à Deo postu-
 la, attentisq̃ue animi auribus præstolare re-
 sponsum.

Mi Deus, hoc vnicum me habet anxiū, (a)
 qui scire semper possim, quid à me velis, &
 modum, quo peragi rem cupis. Fili mi, sal-
 tem ea ne omitte, quæ facienda dictabit
 necessitas, & directio superiorum aut ipsius
 conscientia tua, & leges tuæ conditionis, &
 alij per diem occurrentes casus: & conare, e-
 quan

(a) Rogamus vos & obsecramus in Domino Iesu,
 quemadmodum accepistis à nobis, quomodo oportet
 vos ambulare, & placere Deo, sic & ambuletis,
 abundetis magis 2. Thess. 4.

quàm perfectissimè operari. Quisquis enim facit, quidquid ex me intelligit, facit satis: & plura si velim ab illo fieri, faciam vt in tempore intelligat.

COMPENDIUM MEDITATIONIS in secundam veritatem.

I. P V N C T V M.

Veritatis declaratio.

Plurimum refert scire, quòd vni Deo viuendum sit, aut non viuendum omninò; parùm tamen est, nisi quoque scias, quid sit viuere vni Deo. At hoc ipsum exponit secunda veritas; vni igitur Deo vivere, est nullam penitùs vitæ partem Deo non impendere, si enim minima aliqua particula, vel actio vitæ tuæ non ordinetur in hunc finem, qua fide asseuerare poteris te non viuere nisi propter Deum, cum illi secundùm hanc particulam aut actionem inde aberrantem non viueres? sed cur aliquam partem aliò auertes, cum rationes omnes, quæ euincunt debere nos Deo seruire, quoque comprobent tam vniuersim omnibus nostris actionibus esse illi seruiendum, vt si in aliquibus deficiamus, periculum sit, ne illi non seruiamus in ijs ipsis, quas arbitramur in eius seruitium esse directas: vt qui vni articulo credendorù fidem derogat, periculo

culo se exponit, ne nihil credat. Nō id solū est seruire Deo, vacare orationi, ieiunijs, pijsq; alijs operibus: minimè profectò; omnibus actionibus nostris illi seruire oportet, declinādo quidquid malū est, & faciendo bonum illud, quod ratione statūs fieri vult à nobis, atque eo modo, quo fieri vult, & quia vult, quantum Deo seruiendi commodum est, posse illi in omnibus actionibus nostris deseruire! O benignum Dominum qui tam leuibus obsequijs acquiescit.

II. P V N C T V M.

Aduersio in vitam præteritam & præsentem.

QUOD obsequium factu facilius est, eò culpabilior est seruus, si non facit. Tu igitur, qui agnoscis tam esse facile seruire Deo, seruiendo illi omnibus tuis actionibus, an non grauis culpæ reus es, si obsequium illi negas, quod tibi tam facilè est & expeditum? Enumera, si potes, actiones tuas diurnas ab aurora in noctem, & vide, num ex denis vna fiat propter Deum, aut ea perfectione quâ fieri illam veller: *Et nouem ubi sunt?* nōne tam verè, furtim sublata sunt Domino tuo, quam verè, iuxta primam veritatem à te consideratam ad illum pertinebant, quarum finem non magis potes tibi vendicare, quam tibi persuade-
re,

re, te vitæ tuæ esse auctorem ? Ausin' tibi-ipli manum vel digitum amputare ? quomodò igitur ausus es amputare tot actiones vitæ tuæ, illasque ultimo suo fine spoliare, cum vita tua non solùm ratione membrorum, sed ratione vsûs eorundem, omniumque actionum hujus vitæ, ad Deum pertineat ? O quæ ratio tibi reddenda est ! quo pudore suffundi te oportet deprehensum in tali sacrilegio, quo totidem Deo tuo suffuratus es actiones, quot alijs finibus, quàm eius gloriæ propagandæ, & eius obsequijs, impendisti !

III. P V N C T V M.

Propositum in futurum.

S I non doles tam malè te tempus antea actum collocasse, insensibilis es, at si doles, neque tamen provides in futurum, inanis dolor est meraque ludificatio. Vtiliùs nequis deflere, reparareque tempus præteritum, quàm si seridò statuas fidelius collocare id, quod tibi vitæ reliquum superest. Nonne satis obsequiorum perdidisti Deo debitorum, dum prodegisti tot, citra illius obsequium, actiones ? vin' adhuc aliquid de modico quod restat, dilapidare ? quantum tibi temporis ad viuendum adpromittis ? crastinum tibi non auderes polliceri ? & cum tibi fortasse luceat hæc dies vltima, cum non supersit, nisi hæc

B 5

hora,

hora, hoc momentum, qua fronte audebis illi tantillum denegare? & vt totos centum annos adhuc viuendo decurreres, nimumne daretur Deo, ratione suæ Maiestatis? nimum intuitu meritorum Christi? nimum, pro beata æternitate? demum, quid perdes, si redhibeas, quod suum est? tuum id potius emolumentum est, quàm Dei; illi dare, accipere est; est acquirere, suum illi reddere, pro illo perdere, est lucrari. O Deus, et si facienda foret rerum omnium iactura, nõne dignus es? Ita statuo, nolle me deinceps vllam rationem ducere, neque lucri neque iacturæ, sed Dei solius, qui vnus mihi sufficit & sine quo cætera omnia deficiunt, merumque sunt nihil.

T E R.